

Kiltsi mõis arendatakse kaardilossiks

18. augustil koguneti Kiltsi mõisa Kiltsi kaardilossi arendamise projekti teabepäevale.

Kiltsi mõisakompleksi kavandatakse projektiga rajada kaardiloss, kus tutvustatakse kaarte ja kaartide ajalugu.

Kultuuriministeeriumi esindaja Riin Alatalu rääkis ministeeriumi rollist EMP ja Norra finantsmehhanismide ettevalmistamisel ja rakendamisel. Nimetatud programmi vahendite abil on otsitud lahendusi, kuidas tagada mõisakoolide elujõulisust. Lihtsalt korras mõis on vaid nii-öelda muna koor, mõisale on vaja ka sisu. Kool on ühele mõisale parim kasutus, seda ka muinsuskaitse seisukohast. Kool on avatud keskkond, kuhu saab liita lisategevusi, mis laiendavad mõisa kasutusvõimalusi. Lisategevuste pakkumisega tegeleb Eestis 14 mõisakooli, Kiltsi on üks nendest.

EMP ja Norra finantsmehhanismide programmi toel tegi Kiltsi mõis aastatel 2008–2010 läbi põhjaliku uuenduskuuri. Nüüd on jätkutegevusena kavas sisu rikastamine – mõisa arendamine kaardilossiks.

Vallavanem Indrek Kesküla andis ülevaate projekti realiseerimiseks läbi viidud avalikust hankest. Selle tulemusena kvalifitseeriti ja hinnati tingimustele vastavaks pakkujaks OÜ Velvet, mille loovjuht Kristian Kirsfeldt tutvustas Kiltsi mõisa peahoone arhitektuurilise siseprojekti ja näituseala graafilise kujunduse koostamise projekti arengut.

Projektiga käsitletakse kolme teemat.

- **Kartograafia.** Kavas on koostada mitmekülgne kartograafiline väljapanek, kus kajastub nii kartograafia areng kui ka legendaarse meresõitja admiral A. J. von Krusensterni aegne kartograafia. Kaardilossis peaks eksponeeritud saada kaardid muinasajast kuni praeguste GPS-lahendusteni.

- **Von Krusensternid.** Admiral A. J. von Krusensterni elu ja töö: meresõitja ja õpetlane, karjäär merelaevastikus, ümbermaailmareis, publikatsioonid, tähtsus kartograafia ajaloos.

- **Kiltsi mõis:** seitse sajandit ajalugu, von Krusensternid, mõisakool – hoone (liikumisteed, esemed, millegi tegemine, nt võimalus ise kaarti luua jne), park (erilahendustega mitmesugused viidad), veeb (tutvustavad materjalid).

Eesti Mõisakoolide Ühenduse juhatuse esimees Tõnu Kiviloo peab Kiltsi arendamist kaardilossiks huvitavaks ja jätkusuutlikuks projektiks. Oluline on seos koolitööga. Projektiga loodavat sisu saab siduda mitme õppeainega: ajalugu, geograafia, matemaatika, kunstiõpetus. Pärandkultuuri aasta juba andis Kiltsi koolile kogemuse teiste koolide võõrustamiseks ja kaardiloss laiendab neid võimalusi veelgi. Lisaväärtuse annavad ka loomelaagrid.

Klassiruumidesse näitust ei planeerita, selleks on võimalik kasutada teisi mõisaruume.

Euroopa Majanduspiirkonna doonorriikide Norra, Islandi ja Liechtensteini programmi „Mõisakoolid – säilitamine läbi kasutamise“ arendusprojektide meede on suunatud elu edendamisele mõisakoolide ümber, mis aitab kaasa kogukondade jätkusuutlikkusele. Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste osakonna projektijuhi Riin Alatalu sõnul annavad kõik viimases taotlusvoorus arenduseks toetust saanud projektid hea läbilõike, kui rikas ja mitmepalgeline on Eesti mõisakoolide pärand.